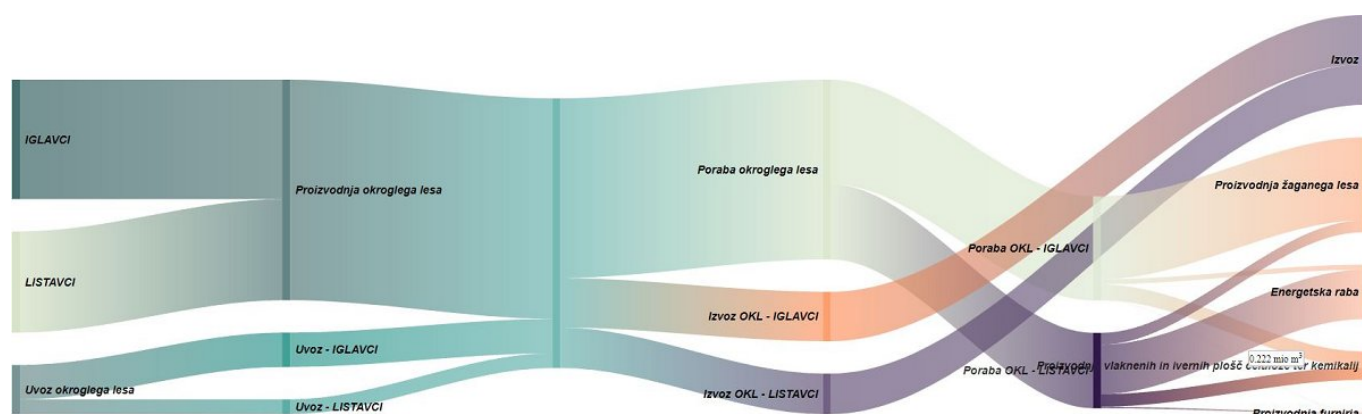

Proizvodnja in poraba okroglega lesa lani nižja kot v 2019

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 06.12.2021

Proizvodnja gozdnih lesnih sortimentov (GLS) je v lanskem letu znašala 4,0 milijonov neto kubičnih metrov, kar je 16 % manj kot leta 2019. Glavni razlog za zmanjšanje proizvodnje GLS v lanskem letu v primerjavi s zadnjimi leti je predvsem nižji obseg sanitarnega poseka zaradi naravnih ujm v gozdovih (npr. -38 % v primerjavi z letom 2019). Proizvodnja GLS listavcev je lani znašala 1,88 milijonov m³, iglavcev pa 2,12 milijonov m³.

Proizvodnja gozdnih lesnih sortimentov v letu 2020

Proizvodnja gozdnih lesnih sortimentov (GLS) je v lanskem letu znašala 4,0 milijonov neto kubičnih metrov, kar je 16 % manj kot leta 2019. Glavni razlog za zmanjšanje proizvodnje GLS v lanskem letu v primerjavi s zadnjimi leti je predvsem nižji obseg sanitarnega poseka zaradi naravnih ujm v gozdovih (npr. -38 % v primerjavi z letom 2019). Proizvodnja GLS listavcev je lani znašala 1,88 milijonov m³, iglavcev pa 2,12 milijonov m³. Proizvodnja GLS v državnih gozdovih (v upravljanju družbe SiDG d. o. o. in Ministrstva za obrambo RS) se je v letu 2020 zmanjšala (-12 %) v primerjavi z letom prej in je znašala dobrih 1,14 milijonov m³. Ta obseg proizvodnje je najnižji v obdobju 2014–2020 in je enak proizvodnji GLS v državnih gozdovih v letu 2013. V strukturi proizvodnje GLS iglavcev je lani z 77 % prevladovala skupina hodi za žago in furnir, od tega je več kot dve tretjini količin iz zasebnih gozdov oz. gozdov v lasti lokalnih skupnosti. V strukturi proizvodnje GLS listavcev pa je s 54 % prevladovala

skupina les za kurjavo (drva), ki izvira v večini iz zasebnih gozdov.

Preglednica 1: Gozdni lesni sortimenti pridobljeni v Sloveniji (v 1.000 m3); 2018–2020

SKUPINE GLS	2018			2019			2020		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Hlodovina	2.553	280	2.833	2.123	352	2.476	1.624	348	1.971
Les za celulozo in plošče	659	366	1.025	492	500	992	346	479	825
Drug okrogel industrijski	33	55	88	20	47	67	15	37	52
Les za kurjavo	220	979	1.199	163	1.032	1.195	135	1.013	1.148
Skupaj	3.466	1.680	5.146	2.798	1.931	4.729	2.120	1.877	3.996

Zunanja trgovina gozdnih lesnih sortimentov v letu 2020

Izvoz GLS je v zadnjih dveh letih v izrazitem padanju, uvoz pa narašča. Posledično se zmanjšuje zunanjetrgovinski presežek, ki nakazuje na vedno večjo uravnoteženost med proizvodnjo in porabo okroglega lesa v Sloveniji. Tradicionalno je največji zunanjetrgovinski presežek zabeležen pri skupini hlodi za žago in furnir iglavcev in sicer je v obdobju 2011–2018 v povprečju predstavljal 59 % vseh količin zunanjetrgovinskega presežka, v letu 2019 51 %, lani pa se je delež zmanjšal na 22 %. V letu 2020 je bil zunanjetrgovinski presežek za 46 % manjši v primerjavi z 2019 in je znašal 702.000 m3. Najbolj se je zmanjšal pri hlodovini iglavcev (-76 % v primerjavi z 2019) in je znašal le 157.000 m3, kar je najmanj v zadnjih petnajstih letih. V lanskem letu je bil največji zunanjetrgovinski presežek zabeležen pri okroglem industrijskem lesu listavcev (416.000 m3) kar je 4 % manj kot v letu 2019 in 69 % več kot v letu 2018.

Preglednica 2: Zunanja trgovina z gozdnimi lesnimi sortimenti – uvoz, izvoz in zunanjetrgovinski presežek (v 1.000 m3); 2019–2020

SKUPINE GLS	2019			2020		
	UVOZ	IZVOZ	IZVOZ-UVOZ	UVOZ	IZVOZ	IZVOZ-UVOZ
Okrogli les – skupaj, od tega:	614	1.910	1.296	855	1.558	702
• Okrogli industrijski les – skupaj, od tega:	456	1.714	1.258	717	1.357	641
– Okrogli industrijski les, iglavci, od tega:	344	1.168	825	597	821	224
<i>Hlodi za žago in furnir, iglavci</i>	113	769	656	367	523	157
<i>Les za celulozo in plošče ter drug okrogli industrijski les, iglavci</i>	231	399	168	230	298	68
– Okrogli industrijski les, listavci	112	546	434	120	536	416
• Les za kurjavo - skupaj	158	196	38	139	200	61

Predelava oz. poraba gozdnih lesnih sortimentov v letu 2020

Leto 2020 je bilo za slovensko lesnopredelovalno industrijo turbulentno, predvsem zaradi pandemije covid-19 in ukrepov za njeno zaježitev. Po podatkih raziskave stanja žagarske industrije v Sloveniji, ki smo jo na GIS opravljali lani, je v prvem valu epidemije (marec do maj) 63 % podjetij občutilo njene posledice – tako z vidika proizvodnje in prodaje žagarskih produktov kot odkupa okroglega lesa. Kar

nekaj podjetij je imelo težave tudi z neplačevanjem plačilnih obveznosti njihovih poslovnih partnerjev. Prav tako je epidemija vplivala na industrijo lesnih kompozitov, mehanske celuloze in kemične obdelave lesa, predvsem z vidika težav z dobavami surovin za proizvodnjo, visokih cen le teh ter težav zaradi pomanjkanja kadra. V drugi polovici leta so se razmere izboljšale in je večina lesnopredelovalnih podjetij poslovala enako ali celo bolje kot v času pred epidemijo.

Poraba okroglega lesa je v lanskem letu znašala 3,29 milijonov m³, kar je 4 % manj kot leta 2019. Od tega je bilo porabe iglavcev 1,87 milijonov m³ in listavcev 1,42 milijonov m³. Poraba industrijskega lesa je znašala 2,21 milijonov m³, kar predstavlja 67 % skupne porabe okroglega lesa (ki vključuje industrijski les in les za kurjavo). Poraba okroglega industrijskega lesa iz slovenskih gozdov (brez uvoza) pa je lani znašala 1,49 milijonov m³, od tega z 78 % prevladuje poraba iglavcev.

78 % okroglega lesa iglavcev je bilo predelanega v industriji žaganega lesa in furnirja, 16 % v industriji lesnih kompozitov in mehanske celuloze, 6 % okroglega lesa iglavcev pa je bilo predelanega za energetske namene. V primerjavi z letom 2019 se je pri iglavcih lani najbolj zmanjšala poraba industrijskega lesa slabše kakovosti (tj. celulozni les, drogovci in drug tehnični les) in sicer za 17 %.

69 % okroglega lesa listavcev je bilo predelanega za energetske namene, 16 % v industriji žaganega lesa in furnirja, 15 % okroglega lesa listavcev pa je bilo predelanega v industriji lesnih kompozitov, mehanske celuloze in kemikalij. Podobno kot pri iglavcih, se je tudi pri listavcih lani najbolj zmanjšala poraba industrijskega lesa slabše kakovosti (les za plošče, taninski les in drug tehnični les) v primerjavi z letom 2019 in sicer za 15 %.

Shematski prikaz tokov okroglega lesa za leto 2020 je dostopen na TEJ povezavi (ali klikni na grafikon), kjer je na voljo še več informacij o tokovih okroglega lesa v Sloveniji. Podatki v shematskem prikazu so prikazani v neto kubičnih metrih brez skorje.

